

รายงานการศึกษา
เรื่อง

ราคายานำเข้าจากสหรัฐอเมริกา

โดย

นางสาวดวงทิพย์ หงษ์สมุทร

ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากทุนพัฒนานักวิจัย
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

สิงหาคม ๒๕๔๒

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การเปรียบเทียบราคายาระหว่างประเทศเป็นที่สนใจศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้วที่รัฐเป็นผู้รับผิดชอบหลักในค่ารักษาพยาบาล ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเพื่อไม่ให้ประเทศของตนต้องจ่ายค่ายาแพงกว่าประเทศอื่น

ข้อมูลการผลิตและการนำเข้ายาของประเทศไทยจากปี พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๘ แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนยานำเข้าต่อยาที่ผลิตเพิ่มขึ้นมาก จากร้อยละ ๓๘.๓๑ เป็นร้อยละ ๕๘.๖๓ ในขณะที่ข้อมูลการติดตามหรือเปรียบเทียบราคายาที่จำหน่ายในประเทศกับประเทศอื่น ๆ มีจำกัด รวมทั้งมาตรการภาครัฐที่มีอยู่ยังไม่ทราบว่าจะส่งผลต่อราคายาที่วางตลาดในประเทศไทยอย่างไร

การศึกษานี้เป็นการเปรียบเทียบราคายาตัวเดียวกันที่จำหน่ายในสหรัฐอเมริกาแล้วนำเข้า (import) มาจำหน่ายในประเทศไทย มูลค่าการนำเข้ายาจากสหรัฐอเมริกาสูงกว่าประเทศอื่นรวมกันประมาณ ๓ เท่า ยาใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่ศึกษานี้ ๑๓๘ รายการเป็นยาจากสหรัฐอเมริกาถึง ๑๒๘ รายการ และราคายาของสหรัฐอเมริกาก็เป็นที่กล่าวกันว่ามีความแพงที่สุด

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามี ๒๐๙ รายการ เป็นยาที่มีรายงานการนำเข้า ๑๕๗ รายการ มีมูลค่าการนำเข้ารวม ๓,๒๕๐,๔๒๖,๓๗๔ บาท หรือร้อยละ ๓๕.๑ ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด มียา ๗๘ รายการที่เหมือนกับยาในสหรัฐอเมริกาทุกประการ (apple-to-apple) ซึ่งในการศึกษานี้เรียกว่า **ยาเหมือน** และในจำนวน ๗๘ รายการนี้มียา ๓๙ รายการที่เป็นยาที่มีใบสั่งแพทย์สูงสุด ๒๐๐ อันดับแรกของสหรัฐอเมริกา ยาอีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า **ยาลาย** คือยาที่มีลักษณะบางอย่างต่างกัน โดยมากเป็นเรื่องขนาดบรรจุ

การวิเคราะห์ราคาเป็นรายตัวโดยไม่คำนึงถึงมูลค่าการนำเข้า พบว่ายาประมาณครึ่งหนึ่งมีความแตกต่างของราคาเมื่อเทียบกับราคาในสหรัฐอเมริกา ไม่เกินร้อยละ ๖๐ โดยความแตกต่างของราคายาระหว่างยากลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้ามีแบบแผน (pattern) ที่คล้ายกัน

มียา ๑๗ รายการที่ราคาของไทยแพงกว่า การนำเข้าเท่าที่มีรายงานจากยา ๑๔ รายการมีมูลค่า ๔๕๓,๗๓๐,๐๕๗ บาท ยากลุ่มนี้เป็นยาชนิด ๑๐ รายการ จำแนกได้เป็นยาปฏิชีวนะ ๕ รายการ ยาเกี่ยวกับโรคเอดส์และไวรัส ๔ รายการ ที่เหลือเป็นยาที่ใช้เฉพาะทาง เช่น วัคซีน ยากระตุ้นหัวใจ ฯลฯ

เมื่อจำแนกการวิเคราะห์เป็นกลุ่ม พบว่า ความแตกต่างของราคายากลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้ามีค่าใกล้เคียงกัน คือร้อยละ ๓๗.๖ และ ๔๐.๘ แต่เมื่อจำแนกเป็นกลุ่มยาเหมือน-ยาลาย รูปแบบของยาชนิดของทะเบียนตำรับยาและข้อบ่งใช้ พบว่ายากลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้าไม่มีแบบแผนความแตกต่างของราคายาที่แน่นอน อันอาจเป็นผลจากการให้ค่าน้ำหนักที่ต่างกัน ซึ่งหากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาสามารถกดดันให้ยาทุกตัวมีรายงานการนำเข้าตามที่กฎหมายกำหนดได้จริง จะทำให้ได้จำนวนตัวอย่างเพิ่มขึ้น และได้ผลการวิเคราะห์ที่ชัดเจนขึ้น

เปรียบเทียบผลการศึกษานี้กับผลการศึกษาอื่นที่มีวิธีการศึกษาในลักษณะใกล้เคียงกัน และเปรียบเทียบกับราคาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้ค่าความแตกต่างของยากลุ่มที่เป็นยาเหมือนและมีรายงานการนำเข้า พบว่ายาของไทยมีความแตกต่างของราคาโดยเฉลี่ยน้อยกว่าของอังกฤษและแคนาดา คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖, ๖๒.๕

และ ๗๕.๘ ตามลำดับ แม้ว่ากลุ่มยาและปีที่มีการเปรียบเทียบมีความแตกต่างกัน ค่าของความแตกต่างไม่อาจนำมาเปรียบเทียบกันได้โดยตรง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าราคายาในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน

หากนำความแตกต่างด้านกำลังการซื้อมาพิจารณา พบว่ามียาเพียง ๒ กลุ่ม คือกลุ่มยาลดการอักเสบวมของกล้ามเนื้อ และกลุ่มขยายหลอดเลือดที่มีความแตกต่างของราคาอยู่ในระดับที่เหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่า ยานำเข้าจากสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่มีราคาในไทยแพงกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา เมื่อนำความแตกต่างของกำลังการซื้อมาร่วมพิจารณาด้วย

ผลจากการศึกษานี้บ่งถึงความสลับซับซ้อนในการตั้งราคายา ซึ่งการศึกษาโดยมากจะกล่าวว่าต้นทุนผลิตและการขนส่งมีใช้ต้นทุนหลักในการกำหนดราคาและประเทศที่มีมาตรการด้านราคาที่เข้มแข็งเช่นฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สเปน ฯลฯ มีราคาโดยเฉลี่ยต่ำกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีมาตรการด้านราคาน้อยที่สุด

ข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบราคามีแนวโน้มว่า กลุ่มยาที่มีการใช้ยาอื่นทดแทนได้น้อย ยาสำหรับโรคเฉพาะทาง หรือยาที่ได้รับการคุ้มครองเป็นกรณีพิเศษ มีราคาใกล้เคียง หรือแพงกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา ตัวอย่างเช่น กลุ่มยาใหม่ กลุ่มยาโรคเอดส์และไวรัส กลุ่มยามะเร็ง กลุ่มยาฉีด กลุ่มยาปฏิชีวนะ เป็นต้น

มาตรการด้านราคาของประเทศไทยนั้น เป็นการควบคุมราคาของกระทรวงพาณิชย์ และการกำหนดราคากลางสำหรับยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ ของกระทรวงสาธารณสุข แต่การศึกษาเกี่ยวกับผลของมาตรการดังกล่าวมีจำกัด อีกทั้งยังขาดแคลนการติดตามของภาครัฐเกี่ยวกับราคา ยา เช่น เปรียบเทียบกับการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค หรือเปรียบเทียบราคายากับประเทศต่างๆ อาจส่งผลให้ราคายาในประเทศไทยแพงเกินจำเป็นได้และเมื่อผนวกกับปัญหาการใช้ยาไม่เหมาะสม (Irrational use of medicines) อาจเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจได้ ข้อมูลจากการศึกษานี้ เช่น กลุ่มยาที่มีราคาในไทยสูงกว่าราคาในสหรัฐมีมูลค่าการนำเข้าไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท ยาฉีด Vancomycin มูลค่าการนำเข้า ๓๗,๓๘๖,๗๗๒ บาท โดยความแตกต่างของราคา ร้อยละ ๓๒๗.๕ หรือ ยา Hytrin มูลค่าการนำเข้า ๒๖๑,๑๔๔,๐๐๐ บาท โดยความแตกต่างของราคา ร้อยละ ๗.๔

นอกจากการติดตามและเปรียบเทียบราคายาแล้วควรมีมาตรการอื่นๆรองรับด้วย เพราะปัจจัยที่ส่งผลต่อราคามีหลากหลาย ยากต่อการหาข้อมูล โดยเฉพาะเรื่องต้นทุนการผลิต มาตรการที่อาจส่งผลต่อราคายา เช่น การใช้มาตรการ Parallel import การพิจารณาโครงสร้างราคาก่อนนำยาออกจำหน่าย โดยเฉพาะกลุ่มยาใหม่ ยาเฉพาะทาง หรือยาที่หายากอื่นทดแทนยาก การพัฒนาตำรับยาแผนไทย หรือการใช้มาตรการ Compulsory licensing เป็นต้น การใช้มาตรการเหล่านี้เมื่อพบว่ายามีราคาแพงโดยไม่เหมาะสมจะช่วยให้สามารถต่อรองราคายาให้สูงเกินจำเป็นได้ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นจากปัญหาต่างๆของการสาธารณสุข เช่นความจำกัดของทรัพยากร ปัญหาเชื้อดื้อยาต่อปฏิชีวนะ และปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่เพิ่มขึ้น

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	
๑ บทนำ	๑
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	
- ขอบเขตของการศึกษา	
- ข้อจำกัดของการศึกษา	
- คำจำกัดความในการศึกษา	
๒ ราคา	๔
- ราคาประเทศต่างๆ	
- ความแตกต่างของกำลังการซื้อ (Purchasing power parity)	
๓ วิธีการศึกษา	๖
- ราคาที่ใช้ในการศึกษา	
- การคัดเลือกยาที่ใช้ในการเปรียบเทียบ	
- เกณฑ์การจับคู่ยาเพื่อการเปรียบเทียบราคา	
- ขั้นตอนในการเปรียบเทียบราคา	
- กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	
๔ ผลการศึกษา	๑๐
- การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคาด้วยราคาจริงเป็นรายตัว	
- การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคาด้วยราคาจริงเป็นรายกลุ่ม	
- ความแตกต่างของราคาจำแนกตามประเภทยาเหมือนและยาคู่	
- ความแตกต่างของราคาจำแนกตามชนิดของทะเบียนตำรับ	
- ความแตกต่างของราคาจำแนกตามรูปแบบของยา	
- ความแตกต่างของราคาจำแนกตามชนิดของทะเบียนตำรับและรูปแบบของยา	
- ความแตกต่างของราคาจำแนกตามข้อบ่งใช้ของยา	
- ความแตกต่างของราคาเมื่อใช้ความแตกต่างของกำลังการซื้อ (ค่า PPP)	
- การศึกษาเปรียบเทียบราคาระหว่างประเทศ	
๕ สรุปผลการศึกษาและข้อคิดเห็น	๒๒
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวกที่ ๑	๒๕
	๒๗

สารบัญตาราง

ชื่อตาราง	หน้า
ตารางที่ ๑ ความแตกต่างของราคายากลุ่มที่มีรายงานและกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้า	๑๐
ตารางที่ ๒ รายการยาที่ราคาในไทยสูงกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา	๑๒
ตารางที่ ๓ ข้อบ่งใช้ของยาที่ราคาในไทยสูงกว่าในสหรัฐอเมริกา จำแนกตามข้อบ่งใช้	๑๓
ตารางที่ ๔ ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามกลุ่มยาเหมือนและยาค้าย	๑๓
ตารางที่ ๕ ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามประเภทยาใหม่และยาเก่า	๑๔
ตารางที่ ๖ ความแตกต่างของราคาจำแนกตามรูปแบบยา	๑๕
ตารางที่ ๗ ความแตกต่างของราคากลุ่มยาที่มีรายงานการนำเข้า จำแนกตามประเภทและรูปแบบของยา	๑๖
ตารางที่ ๘ ความแตกต่างของราคากลุ่มยาที่มีรายงานการนำเข้าจำแนกตามประเภทและรูปแบบของยา	๑๗
ตารางที่ ๙ ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามข้อบ่งใช้ยา	๑๘
ตารางที่ ๑๐ ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามแบบต่าง ๆ	๑๙-๒๐
ตารางที่ ๑๑ เปรียบเทียบความแตกต่างของราคาในการศึกษาต่าง ๆ	๒๑

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ ๑ การคัดเลือกตัวอย่างยาในการศึกษา

๙

รูปที่ ๒ แบบแผนความแตกต่างของราคายากลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้า

๑๑

รายงานการศึกษา เรื่อง ราคายานำเข้าจากสหรัฐอเมริกา

บทนำ

การเปรียบเทียบราคายาระหว่างประเทศเป็นที่สนใจศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว ที่รัฐเป็นผู้รับผิดชอบหลักในค่ารักษาพยาบาล ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเพื่อไม่ให้ประเทศของตนต้องจ่ายค่ายาแพงกว่าประเทศอื่น

สำหรับประเทศไทยนั้น แม้ว่ามูลค่าการผลิตยาจะมีมากกว่ามูลค่าการนำเข้ายาโดยตลอด แต่อัตราการเพิ่มของมูลค่ายานำเข้ามากกว่าอัตราการเพิ่มของมูลค่ายาที่ผลิตในประเทศ และสัดส่วนของยานำเข้าต่อยาที่ผลิตในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยเฉพาะในปี ๒๕๓๗ และ ๒๕๓๘ ซึ่งอัตราการเพิ่มของยานำเข้าสูงกว่าของยาที่ผลิตในประเทศมากกว่า ๒ เท่า ส่งผลให้อัตราส่วนของยานำเข้าต่อยาที่ผลิตในประเทศเป็นร้อยละ ๔๖.๙ และ ๕๘.๖ ตามลำดับ เปรียบเทียบกับปี ๒๕๓๑ และ ๒๕๓๒ ซึ่งมีอัตราส่วนเพียงร้อยละ ๓๘.๓ และ ๓๙.๕ ตามลำดับ (รายละเอียดมีในภาคผนวกที่ ๑) เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายด้านรักษาพยาบาล พบว่าในปี ๒๕๓๘ ค่าใช้จ่ายด้านยาคิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของค่ารักษาพยาบาลทั้งหมด นับว่าสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา และญี่ปุ่น ซึ่งมีเพียงร้อยละ ๙.๒, ๑๑.๓ และ ๒๖.๘ ตามลำดับ (คณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์ระบบยาของประเทศไทย, ๒๕๓๗ และ Akaho, ๑๙๙๕)

ขณะเดียวกันอัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง หรือโรคที่ต้องใช้ยารักษาเป็นเวลานาน เช่น เอชไอวี มะเร็ง หัวใจ เบาหวาน ฯลฯ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อันส่งผลให้การใช้จ่ายมากขึ้นด้วย และโดยมากเป็นยาที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งมักจะมีราคาที่แพงมาก การเปรียบเทียบราคาของประเทศไทย และต่างประเทศจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของราคาภายในประเทศไทย

การเปรียบเทียบราคาระหว่างประเทศนั้น วิธีดั้งเดิมที่ใช้ คือ การใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศนั้น ๆ มาเปลี่ยนราคาของแต่ละประเทศให้เป็นเงินในสกุลที่เป็นที่นิยม เช่น เหรียญสหรัฐ แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน แต่ในปัจจุบันมีวิธีการเปรียบเทียบแบบใหม่ คือ การเปรียบเทียบโดยใช้ค่า Purchasing Power Parity (PPP) ซึ่งคำนึงถึงความแตกต่างโดยรวมของสภาวะเศรษฐกิจในแต่ละประเทศดีกว่า การใช้เพียงอัตราแลกเปลี่ยนอย่างเดียว การศึกษานี้ จะได้ทำการเปรียบเทียบราคาทั้งสองวิธี โดยได้เลือกเปรียบเทียบราคายาของประเทศสหรัฐอเมริกา เพราะประเทศไทยนำเข้ายาจากสหรัฐอเมริกาค่อนข้างมาก และในการศึกษาต่าง ๆ พบว่าราคายาในสหรัฐอเมริกาโดยรวมแล้ว แพงกว่าประเทศพัฒนาแล้ว หลายประเทศ (Akaho ๑๙๙๕, Drake & Uhlman, ๑๙๙๓, United States General Accounting Office, ๑๙๙๒, ๑๙๙๔)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศึกษาขนาดความแตกต่างของราคายานำเข้าจากสหรัฐอเมริกา และที่จำหน่ายในสหรัฐอเมริกา โดยใช้ การเปรียบเทียบด้วยอัตราแลกเปลี่ยน และค่า Purchasing Power Parity

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากราคายามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การศึกษานี้จึงใช้ข้อมูลราคายาของปี พ.ศ. ๒๕๓๘ เนื่องจากมีข้อมูล มูลค่าการนำเข้ายาครบถ้วนกว่าปี ๒๕๓๙ และ ๒๕๔๐ และอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรามีความคงที่ ผลการศึกษาจึงค่อนข้างจำเพาะสำหรับปี ๒๕๓๘

ยาที่นำมาเปรียบเทียบราคานั้น มีเฉพาะยาที่นำเข้ามาชนิดที่เป็นยาเดี่ยว (single drugs) ที่มีมูลค่าการนำเข้ามากกว่า ๓ ล้านบาทในปี พ.ศ.๒๕๓๘ เนื่องจากความจำกัดของเวลา ยาที่ผลิตในประเทศ และยาผสม (combination drugs) ไม่ได้ใช้ในการศึกษานี้

การศึกษานี้ มีขอบเขตเฉพาะการเปรียบเทียบราคายาที่มีจำหน่ายในไทยและสหรัฐอเมริกา ไม่ได้ศึกษาความเหมาะสมของราคายาหรือปัจจัยที่มีผลต่อราคายา

ข้อจำกัดของการศึกษา

เนื่องจากการแสดงความแรงของยาฉีด (injection) ยาพ่น (spray) แสดงความเข้มข้นของตัวยา ไม่เหมือนกัน และเนื่องจากความจำกัดในการหาข้อมูลจากของจริง ทำให้ยาหลายชนิดต้องถูกคัดออก จากการศึกษา แม้ว่าจะมีชื่อการค้า และบริษัทผู้ผลิตเหมือนกันก็ตาม เช่นยาฉีด แม้จะมีความแรงของสารออกฤทธิ์เท่ากัน หากไม่ทราบขนาดบรรจุของแต่ละขวด (vial, ampoule) จะตัดทิ้งไป ทั้งนี้เพราะ Medispan ระบุความแรงของสารออกฤทธิ์เป็นตัวยาทั้งหมดที่มีในภาชนะบรรจุ ๑ หน่วย เช่น ๖๐ มิลลิกรัมใน ๑ หลอด แต่ไม่บอกขนาดบรรจุของแต่ละหลอด ยาของไทยส่วนใหญ่ระบุความแรงเป็นมิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร และบอกขนาดบรรจุของแต่ละหลอดด้วย

มูลค่าการนำเข้าได้มาจากรายงานที่แจ้งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งแต่ละบริษัท อาจแจ้งมูลค่าต่างกัน เช่น เป็นราคาขายส่ง เป็นราคา ณ ท่าขนส่งสินค้า ฯลฯ แต่เนื่องจากข้อจำกัดของเวลา จึงได้อนุมานให้เป็นมูลค่าในลักษณะเดียวกัน

คำจำกัดความในการศึกษา

ร้อยละความแตกต่างของราคายา คือ
$$\frac{(\text{ราคาขายส่งในสหรัฐอเมริกา} - \text{ราคาขายส่งในไทย})}{\text{ราคาขายส่งในสหรัฐอเมริกา}} \times 100$$

ยาเดี่ยว	คือ	ยาที่มีตัวยาสำคัญเพียงชนิดเดียว
ยาผสม	คือ	ยาที่มีตัวยาสำคัญมากกว่าหนึ่งชนิด
ยาเหมือน	คือ	ยาของไทย และสหรัฐอเมริกา ที่มีความเหมือนกันทุกอย่างตามเกณฑ์การจับคู่ยาในการศึกษานี้
ยาคู่	คือ	ยาของไทย และสหรัฐอเมริกา ที่มีลักษณะบางอย่างแตกต่างกันตามเกณฑ์การจับคู่ยาในการศึกษานี้

- ยาใหม่ คือ ยาที่มีการขึ้นทะเบียนในลักษณะ "ยาใหม่" ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ทำให้ยาได้รับทะเบียนตำรับแบบมีเงื่อนไขให้จำหน่ายได้เฉพาะในสถานพยาบาล ซึ่งจะผูกพันให้ยานั้นต้องมีการเก็บข้อมูลการใช้ยาในประเทศอย่างน้อย ๒ ปี หากยามีความปลอดภัยจะสามารถปลดเงื่อนไข หลังจากนั้นบริษัทอื่นจึงจะสามารถนำเข้าหรือผลิตยาชนิดนี้ได้ โดยต้องแสดงผลการทดสอบ Bioequivalence เทียบกับยาดั้งแบบ
- ยาอื่น ๆ คือ ยาที่มีได้เป็นยาฉีด ยาเม็ด หรือยาแคปซูล

บทที่ ๒

ราคายา

ราคายาประเทศต่าง ๆ

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศอุตสาหกรรมประเทศเดียวที่ไม่มีข้อกำหนดภาครัฐเกี่ยวกับเรื่องราคายา ในขณะที่ประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ ล้วนใช้มาตรการที่หลากหลาย เช่น การควบคุมเรื่องเพดานกำไรของอุตสาหกรรมยา, การควบคุมเรื่องการขึ้นราคา, การใช้มาตรการทางPharmacoeconomics ในการเป็นยาที่เบิกจากประกันสุขภาพได้, การกำหนดเพดานของราคายา ฯลฯ เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศที่มีการควบคุมทางกฎหมายน้อย เช่น สหรัฐอเมริการาคายาสูงกว่าประเทศที่มีกลไกควบคุมราคายา (Monaghan and Monaghan, ๑๙๙๖)

ยาชนิดเดียวกันที่มีจำหน่ายในประเทศต่าง ๆ โดยมากจะแตกต่างกัน โดยมีปัจจัยเกี่ยวข้องมากมาย แต่เรื่องกฎหมายนับเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง หน่วยงานของสหรัฐอเมริกา คือ Food and Drug Administration มีกฎหมายครอบคลุมเฉพาะเรื่องความปลอดภัย ประสิทธิภาพและการอนุมัติทะเบียนตำรับ ในขณะที่บางประเทศ เช่น สวีเดน มีการควบคุมที่เข้มงวดเพิ่มขึ้นไปจนถึงการกระจายยาไปในร้านยาที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือประเทศอังกฤษซึ่งมี Pharmaceutical Price Regulation Scheme ของ Department of Health มานานกว่า ๒๐ ปีแล้ว (Bloom, ๑๙๙๙)

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อราคายาที่ได้มีผู้เสนอไว้อาจแบ่งได้ เป็น ๓ กลุ่มได้แก่

๑. ต้นทุนสินค้า ได้แก่

- ๑.๑ ต้นทุนวัตถุดิบ
- ๑.๒ ต้นทุนการผลิต
- ๑.๓ ต้นทุนการกระจายสินค้า
- ๑.๔ ต้นทุนส่งเสริมการขาย
- ๑.๕ ต้นทุนพิเศษเฉพาะยาบางประเภท

๒. คุณลักษณะของยา

- ๒.๑ ข้อได้เปรียบของยาเปรียบเทียบกับยาชนิดอื่น ๆ
- ๒.๒ ราคาและการรับรู้สำหรับการรักษาอื่น
- ๒.๓ การมีทางเลือกในการรักษาอื่น ๆ
- ๒.๔ ช่องทางการกระจายยา
- ๒.๕ การควบคุมภาครัฐ
- ๒.๖ วงจรชีวิตของยา
- ๒.๗ ข้อกำหนดในการให้ยาได้บรรจุอยู่ในรายการยาที่เบิกได้

๓. เป้าหมายเชิงเศรษฐศาสตร์ของบริษัท

๓.๑ การได้ผลตอบแทนสำหรับการลงทุน (Target return on investment)

๓.๒ ประมาณการส่วนแบ่งการตลาด

๓.๓ ประมาณการขนาดตลาดในขณะนั้น และในอนาคต

(Jambulingam and Kreling, ๑๙๙๕)

การศึกษาในปี ๑๙๙๑ เปรียบเทียบราคายาตามใบสั่งแพทย์ที่ง่ายมากที่สุด ๑๐๐ อันดับแรกของประเทศเยอรมนี อังกฤษ อิตาลี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา พบว่า ราคายาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีมาตรการควบคุมราคายาที่น้อยที่สุดจะมีราคาสูงสุด ตรงข้ามกับฝรั่งเศส มาตรการควบคุมมากที่สุด กลับมีราคาต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในปี ๑๙๘๘ ที่พบว่าประเทศเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และเดนมาร์ก ซึ่งมีการควบคุมน้อย มีราคาเป็น ๒-๓ เท่า ของประเทศที่มีการควบคุมมากกว่า อันได้แก่ ฝรั่งเศส กรีซ สเปน และโปรตุเกส (Drake and Uhlman, ๑๙๙๓)

ความแตกต่างของกำลังการซื้อ (Purchasing Power Parity หรือ PPP)

ในการเปรียบเทียบทางเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศนั้น วิธีที่ใช้กันมานานในการเปลี่ยนค่าเงินตราของแต่ละประเทศให้เป็นค่าเงินตราของสกุลที่เป็นที่รู้จักกันดี เช่น ดอลลาร์สหรัฐคือ การใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของแต่ละประเทศ แต่เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าวไม่สามารถสะท้อนสภาพเศรษฐกิจที่แท้จริงได้ เพราะอาจมีมาตรการบางอย่างมาเกี่ยวข้อง เช่น การควบคุมเงินตราของประเทศ ภาษีศุลกากร การชดเชยการส่งออก ฯลฯ จึงอาจทำให้การเปรียบเทียบดังกล่าวมีการประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริงได้ (over or understate the value of a nations economic activities)

กลุ่ม OECD จึงได้เริ่ม International Comparison Project (ICP) โดยมีสหประชาชาติเป็นผู้ประสานงาน ทำการปรับค่าเงินตราระหว่างประเทศ เพื่อให้สามารถสะท้อนอำนาจการซื้อที่ต่างกัน (Purchasing Power Parity) ของแต่ละประเทศได้ ซึ่งมีการกำหนดค่า PPP ที่สะท้อนความแตกต่างของกำลังซื้อของแต่ละประเทศ ค่า PPP จึงแสดงถึงค่าของเงินที่แต่ละประเทศต้องจ่ายเพื่อใช้ซื้อสินค้าและบริการในจำนวนที่เท่ากัน

ในปี ๑๙๙๕ ประเทศไทยมีค่า PPP = ๒๔ ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีค่า PPP = ๑๐๐ หมายถึงว่าสินค้าที่ราคา ๑๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในสหรัฐอเมริกาจะมีราคาเพียง ๒๔ ดอลลาร์สหรัฐในไทยเมื่อคำนึงถึงอำนาจการซื้อที่ต่างกัน ทั้งนี้ในปีเดียวกันนี้เอง GNP per capita ของไทย = ๒,๗๔๐ ดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ของอเมริกามีค่า = ๒๖,๙๘๐ ดอลลาร์สหรัฐ (World Development Report, ๑๙๙๗)

บทที่ ๓

วิธีการศึกษา

ราคาที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากยาไม่ได้จำหน่ายถึงมือประชาชนโดยตรง หากแต่ต้องผ่านการจำหน่ายในหลายระดับ เช่น ผู้ผลิต ผู้แทนจำหน่าย ผู้ขายส่ง ร้านยา โรงพยาบาล ฯลฯ คลินิกเอกชน ฯลฯ ซึ่งผู้ซื้อแต่ละระดับหรือแต่ละรายย่อมมีอำนาจการซื้อและการต่อรองต่างกัน ทำให้เป็นปัญหาว่าควรเลือกราคา ณ จุดใด และเลือกราคาใด

ในการศึกษานี้ได้เลือกราคาที่จำหน่ายให้แก่ผู้ขายส่ง (Wholesaler price) โดยราคาดังกล่าวไม่รวมถึงส่วนลดต่าง ๆ และไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม ในประเทศไทยได้รับข้อมูลจากบริษัท IMS (Thailand) ส่วนของสหรัฐอเมริกาใช้ฐานข้อมูลจาก Medispan Price Check PC ของ Medispan Co. Ltd.

ราคาที่ใช้เลือกใช้ราคาสุดท้ายของไตรมาสที่ ๔ หากมีการระบุหลายราคา ราคาที่นำมาใช้เปรียบเทียบ คือ ราคาต่ำสุดของทั้งสองฝ่าย

การคัดเลือกยาที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

ยาในกลุ่มศึกษา มีทั้งยาใหม่ และยาเก่า กลุ่มยาใหม่นั้นประกอบด้วยยาทุกตัวที่มีการขึ้นทะเบียนเป็นยาใหม่ แต่เลือกเฉพาะยาเดี่ยว ส่วนยาเก่านั้น เป็นยาเดี่ยวที่มีมูลค่าการนำเข้าในปี ๒๕๓๘ มากกว่า ๓ ล้านบาท ยาทุกตัวหากมีมากกว่า ๑ ความแรง จะใช้ยานั้นในทุกความแรงมาเปรียบเทียบ รายละเอียดตามแผนภูมิ ๑

ยาที่จะถูกคัดเลือกเพื่อนำมาเปรียบเทียบ คือ ยาที่มีตัวยาสำคัญเดียวกัน มีชื่อการค้าเดียวกัน แต่หากชื่อการค้าต่างกันจะต้องเป็นของบริษัทเดียวกัน หรือของบริษัทที่อาจมีความสัมพันธ์ทางการค้ากันได้ และยังข้อพิจารณาปลีกย่อยตามเกณฑ์การจับคู่ยา เพื่อเปรียบเทียบทั้งหกเกณฑ์ดังกล่าวต่อไป จำแนกยาได้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ **ยาเหมือน** และ **ยาคัลยา** ยาเหมือนคือยาที่มีรูปแบบยา ความแรงของสารออกฤทธิ์ ผู้ผลิต ขนาดบรรจุ ประเภทของเกลือ และชนิดของขนาดบรรจุเหมือนกัน ส่วนยาคัลยาคือยาที่มีความแตกต่างกันในบางประเด็น ดังรายละเอียดในเกณฑ์ดังกล่าว

การวิเคราะห์จะเปรียบเทียบยาทั้งสองกลุ่ม เพราะหากจะเลือกเฉพาะยาเหมือน จะมีตัวอย่างยาน้อยมาก จำนวนตัวอย่างยาน้อยนี้เป็นปัญหาหนึ่งของการศึกษาเปรียบเทียบราคายาระหว่างประเทศ เท่าที่มีการศึกษามา

เกณฑ์การจับคู่ยาเพื่อการเปรียบเทียบ

ในการคัดเลือกยาเพื่อนำมาของทั้งสองประเทศมาเปรียบเทียบกันนั้น เป็นเรื่องที่จะละเอียดอ่อน และส่งผลถึงราคาที่แตกต่างกันด้วย ในการศึกษานี้ ได้กำหนดเกณฑ์การจับคู่ยา เพื่อการเปรียบเทียบ (matching criteria) ไว้ ๖ เกณฑ์ ยาจะถูกคัดเลือกและคัดออกตามลำดับที่ระบุในเกณฑ์ คือ

๑. สารออกฤทธิ์ (Active ingredients) และความแรงของสารออกฤทธิ์ (Strength) ปริมาณตัวยาสำคัญต่อหน่วยต้องเท่ากันจึงจะถูกคัดเลือกมาเป็นตัวอย่าง

๒. ชื่อการค้า (Trade name) และชื่อผู้ผลิต (Manufacturer) เนื่องจากในบางกรณียาชนิดเดียวกัน อาจมีชื่อการค้าที่ต่างกันในแต่ละประเทศ หรือการมีการทำสัญญาทางธุรกิจให้บริษัทอื่นเป็นผู้แทนจำหน่าย ในการคัดเลือกยา จึงพิจารณาทั้งจากชื่อการค้า และผู้ผลิต

หากชื่อการค้าเหมือนกัน ผู้ผลิตรายเดียวกัน จะถูกจัดในกลุ่มยา**เหมือน**

หากชื่อการค้าเหมือนกัน ผู้ผลิตต่างรายจะถูกจัดในกลุ่มยา**คล้าย**

หากชื่อการค้าต่างกัน ผู้ผลิตรายเดียวกันหรือมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจจะถูกจัดในกลุ่มยา**เหมือน**

๓. รูปแบบของยา (Dosage form) ยาเหมือนคือยาที่มีรูปแบบเหมือนกัน เช่นยาเม็ด ยาน้ำ ยาพ่น ยาฉีด ฯลฯ ยกเว้นกรณีความแตกต่างในเรื่องยาเม็ดเฉพาะที่เป็นยาเม็ดเคลือบน้ำตาลและยาแคปซูล ที่ยังจัดให้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง แต่จัดเป็น ยา**คล้าย**

๔. ขนาดบรรจุ (Package size) ขนาดบรรจุเป็นเรื่องที่มีปัญหามากที่สุดในการเปรียบเทียบราคา เพราะขนาดบรรจุในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันตามความนิยมของประเทศนั้น

ในการศึกษาี้ หากมีหลายขนาดบรรจุ จะเลือกขนาดบรรจุที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุดกันมากที่สุดเพียงขนาดบรรจุเดียว หากมีขนาดที่เท่ากันหลายขนาด จะเลือกขนาด ๑๐๐ เม็ด หรือ ๑๐๐ มิลลิลิตร เพราะเป็นขนาดบรรจุที่มีการใช้มากที่สุด ยา**เหมือน** จะเป็นยาที่มีขนาดบรรจุเท่ากัน หากขนาดบรรจุไม่เท่ากันจะเลือกขนาดบรรจุที่มีความต่างน้อยที่สุด แล้วจัดอยู่ในกลุ่มยา**คล้าย**

๕. ประเภทของเกลือ (Salt) ยา**เหมือน** จะมีเกลือแบบเดียวกัน หากมีชนิดของเกลือที่ต่างกัน จะถูกจัดอยู่ในกลุ่ม ยา**คล้าย** แต่หากไม่มีการแจ้งชนิดของเกลือจะถือเป็นเกลือชนิดเดียวกัน ทั้งนี้เพราะหากมีการพัฒนาสูตรตำรับโดยใช้เกลือที่ดีกว่า บริษัทยามักจะระบุชนิดของเกลือไว้ด้วย

๖. ชนิดของภาชนะบรรจุ (Package type) การพิจารณาเรื่องชนิดของภาชนะบรรจุ ใช้ข้อมูลจากเอกสาร ภาชนะบรรจุที่นำมาพิจารณา เช่น การบรรจุเป็นแผงหรือเป็นขวด การบรรจุกล่องละ ๑ ขวด หรือหลายขวด ฯลฯ

ยา**เหมือน**ที่จะถูกนำมาจับคู่เปรียบเทียบราคาคือยาของไทยและสหรัฐอเมริกาที่เหมือนกันครบทั้ง ๖ เกณฑ์ ส่วนยาที่ต่างกันแม้เพียงเกณฑ์เดียวจะถูกจัดอยู่ในกลุ่ม ยา**คล้าย** แต่ทั้งนี้ต้องผ่านเกณฑ์ข้อหนึ่งเสียก่อน

ขั้นตอนในการเปรียบเทียบราคายา

๑. คัดเลือกยาที่สามารถจับคู่กันได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

๒. หาราคาต่อหน่วย หากมีขนาดบรรจุที่เท่ากัน ราคาต่อหน่วยจะเป็นราคาต่อหนึ่งภาชนะบรรจุ

แต่หากขนาดบรรจุไม่เท่ากัน ราคาต่อหน่วยจะเป็นราคาต่อเม็ด แคปซูล หรือมิลลิลิตร

ตามแต่รูปแบบของยา

๓. คำนวณค่าร้อยละของความแตกต่างของราคายาแต่ละตัว โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละความแตกต่างของราคายา} = \frac{\text{ราคาขายส่งในสหรัฐอเมริกา} - \text{ราคาขายส่งในไทย} \times 100}{\text{ราคาขายส่งในสหรัฐอเมริกา}}$$

โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของปีพ.ศ. ๒๕๓๘ ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดให้ ๑ เหรียญสหรัฐเท่ากับ ๒๕.๙๔ บาท

๔. แบ่งกลุ่มยาตามประเภทที่จะทำการวิเคราะห์ แล้วคำนวณค่าร้อยละของความแตกต่างของราคายาในสหรัฐและในไทยเป็นรายตัวและเป็นกลุ่ม ตามสูตรในข้อ ๓ โดยการให้ค่าน้ำหนัก (weight) ด้วยมูลค่าการนำเข้า เพราะมูลค่าการนำเข้าของยาแต่ละตัวต่างกันมาก และเพื่อให้ค่าที่ได้สามารถนำไปเปรียบเทียบกับการศึกษาของประเทศอื่นซึ่งใช้การให้น้ำหนักด้วยวิธีเดียวกัน แต่หากยาชนิดนั้นไม่มีมูลค่าการนำเข้าจะใช้จำนวนยาในกลุ่มนั้น ๆ เป็นตัวให้น้ำหนัก

๕. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของราคายาในไทยและในสหรัฐอเมริกาทั้งราคาจริง และเมื่อใช้ค่า PPP ในการพิจารณา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ยานำเข้าประเภทยาเดี่ยวที่สามารถจับคู่เปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกามีทั้งหมด ๒๐๙ รายการ มูลค่า ๓,๒๕๐,๔๒๖,๓๗๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑ ของมูลค่ายาที่นำเข้า หรือร้อยละ ๑๒.๙ ของมูลค่ายาที่ผลิตและนำเข้าทั้งหมด

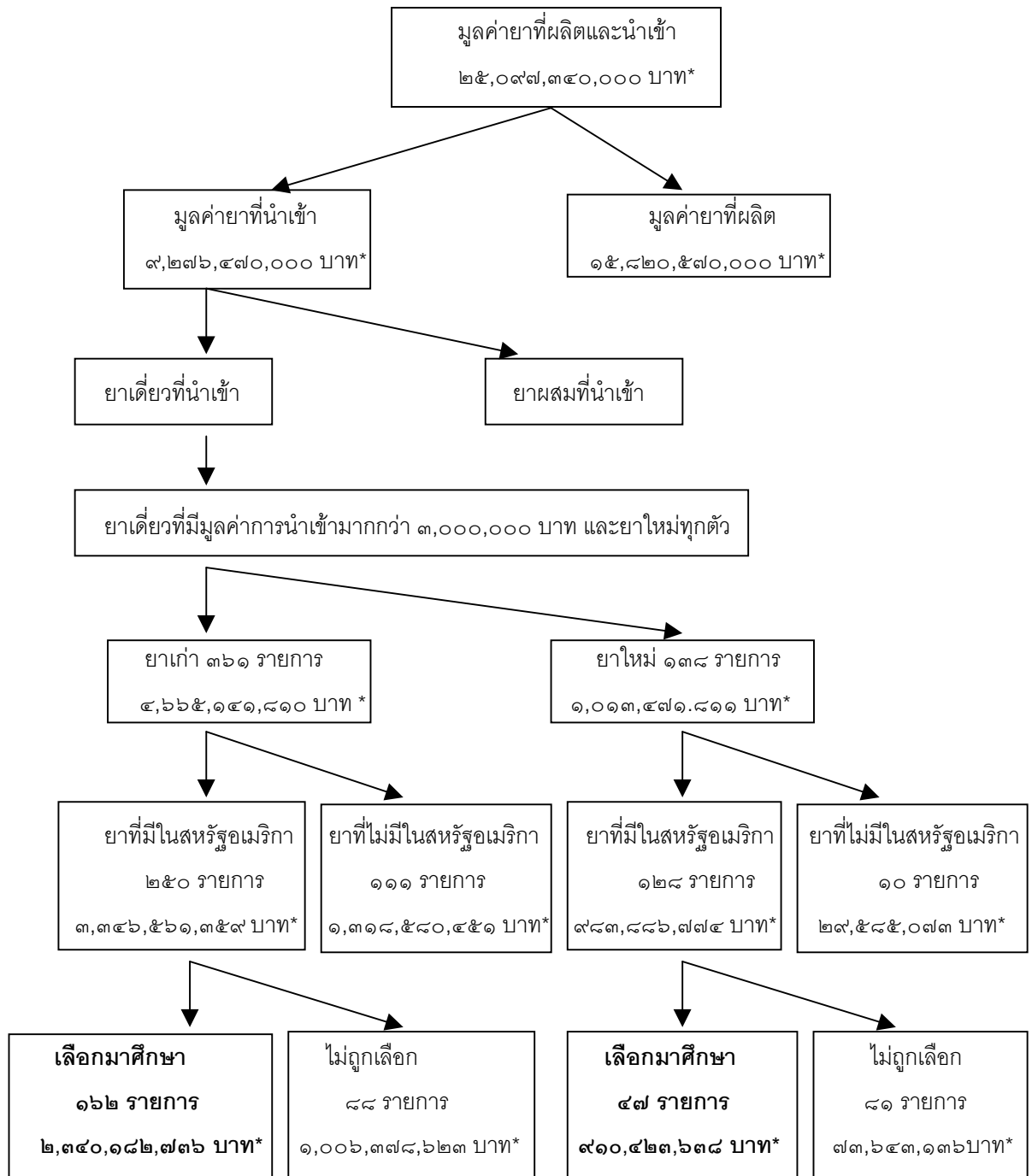
วิธีการคำนวณ

เนื่องจากการให้น้ำหนักของยาที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้ามีค่าน้ำหนักที่ต่างกัน ในการวิเคราะห์ขั้นต้น จึงได้จำแนกยาเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่มีรายงาน และกลุ่มที่ไม่มีรายงาน และได้มีการจำแนกกลุ่มย่อยเพื่อการวิเคราะห์ขั้นต่อไป ดังนี้คือ

๑. การจำแนกตามประเภทของการเป็นยาใหม่และยาเก่า เนื่องจากยาที่ขึ้นทะเบียน เป็นแบบยาใหม่นั้น จะมีการคุ้มครองเป็นพิเศษ ทำให้การผลิตภายในประเทศทำได้ยากกว่าเดิ
๒. การจำแนกตามรูปแบบของยา เป็นยาเม็ดและแคปซูล ยาฉีด และยาในรูปแบบอื่นๆ
๓. การจำแนกตามข้อบ่งใช้ (Therapeutic indications) เพื่อดูว่ายาสำหรับโรคแต่ละประเภทมีความแตกต่างของราคาเป็นแนวเดียวกันหรือไม่

ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มยังได้วิเคราะห์แยกออกเป็นค่าความแตกต่างของยาเหมือนและยาคัดลอกด้วย

รูปที่ ๑ : การคัดเลือกตัวอย่างยาในการศึกษา

*เฉพาะที่มีรายงานมูลค่าการนำเข้า

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

การศึกษานี้ได้เปรียบเทียบราคา ยา ๓ วิธี คือ

๑. การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคา ยาด้วยราคาจริง โดยวิเคราะห์เป็นรายตัว
๒. การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคา ยาด้วยราคาจริง โดยวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม
๓. การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคา ยาด้วยค่า PPP (Purchasing power parity) โดยวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม

กลุ่มยาในการศึกษาจำแนกออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือกลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้าส่งมาที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เนื่องจากการให้ค่าน้ำหนัก (weight) ต่างกัน กล่าวคือยาในกลุ่มที่มีรายงานการนำเข้าจะให้ค่าน้ำหนักด้วยมูลค่าการนำเข้า ยาในกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้าจะให้ค่าน้ำหนักด้วยจำนวนตำรับยาในกลุ่มนั้น และได้จำแนกกลุ่มย่อยตามเกณฑ์การจับคู่ ชนิดของทะเบียนตำรับยา รูปแบบของยา (dosage form) และ ข้อบ่งใช้ (therapeutic indications)

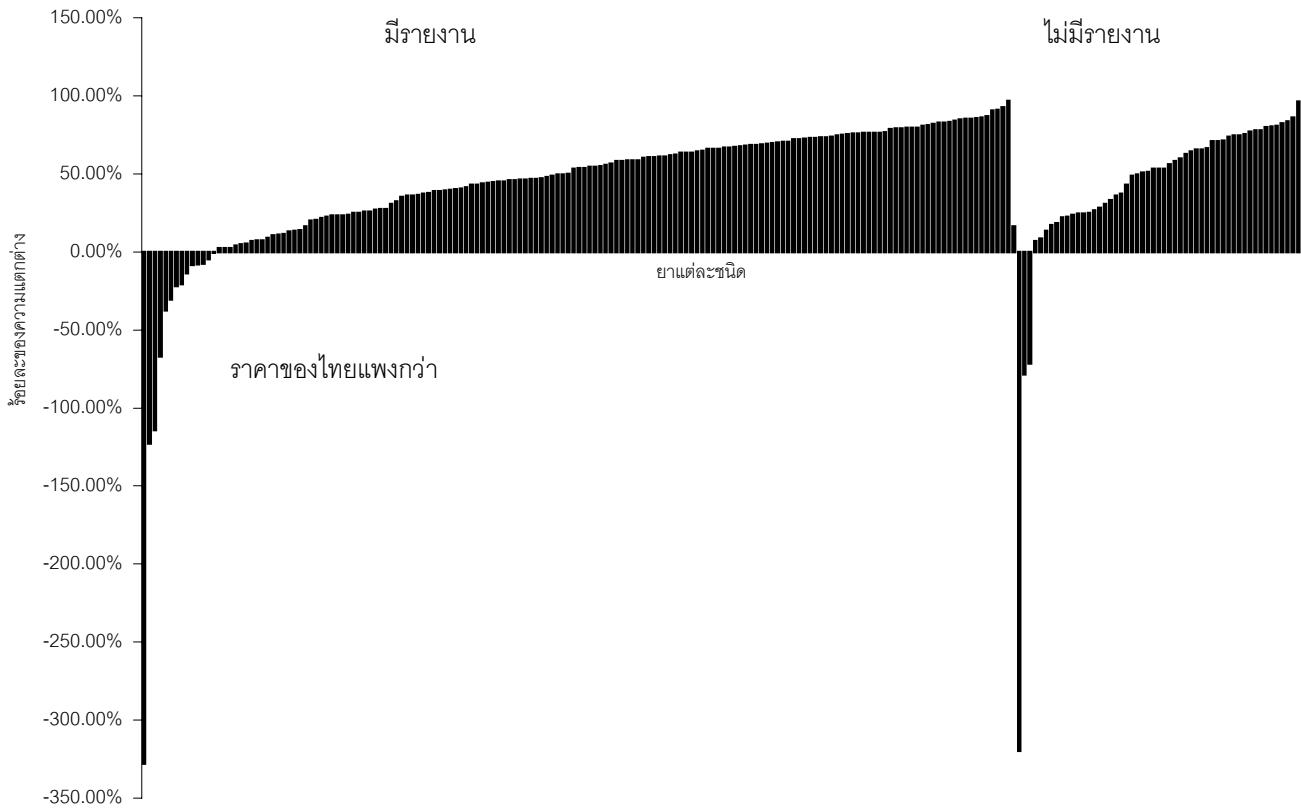
๑) การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคา ยาด้วยราคาจริงเป็นรายตัว

ยาร้อยละ ๕๐.๓ (๒๐.๔ + ๒๙.๙) ที่จำหน่ายในไทยมีราคาต่างจากราคาในสหรัฐไม่เกินร้อยละ ๖๐ เมื่อเทียบกับราคา ยาในสหรัฐ ยาอีกร้อยละ ๓๘.๓ มีราคาต่างจากราคาในสหรัฐในช่วงร้อยละ ๖๑ - ๙๐ แต่พบว่า มียา ๑๗ รายการที่ราคาในไทยแพงกว่าในสหรัฐอเมริกาดังแสดงในตารางที่ ๑ โดยยาในกลุ่มที่มีและไม่มีรายงานมีแบบแผนความแตกต่างของราคาในลักษณะเดียวกัน ดังรูปที่ ๑

ตารางที่ ๑ ความแตกต่างของราคา ยาในกลุ่มที่มีรายงานและกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้า

ร้อยละ	ความแตกต่างของ	มูลค่าการนำเข้า	ยาในกลุ่มที่มีรายงานการนำเข้า		ยาในกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้า	
			จำนวน	ร้อยละของรายการยา	จำนวน	ร้อยละของรายการยา
	ราคา		(n=๑๕๗)	ความแตกต่างของราคา	(n=๕๒)	ความแตกต่างของราคา
(-)๓๒๘ - ๐	๔๕๓,๗๓๐,๐๕๘	๑๔	๘.๙		๓	๕.๘
๐.๑ - ๓๐	๗๒๙,๒๘๑,๔๓๖	๓๒	๒๐.๔		๑๓	๒๕.๐
๓๑ - ๖๐	๘๐๘,๔๙๖,๕๗๘	๔๗	๒๙.๙		๑๔	๒๖.๙
๖๑ - ๙๐	๑,๒๒๒,๘๐๖,๐๙๖	๖๐	๓๘.๓		๒๑	๔๐.๔
๙๑ - ๙๗	๑๙,๘๙๙,๒๖๔	๔	๒.๕		๑	๑.๙

รูปที่ ๒ แบบแผนความแตกต่างของราคายากลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้า

ยาทั้ง ๑๗ รายการนั้น ราคาของไทยที่สูงกว่ามีตั้งแต่ร้อยละ ๓๒๗.๙ ถึงร้อยละ ๐.๖ มีรายงานการนำเข้า ๑๔ รายการ คิดเป็นมูลค่า ๔๕๓,๗๓๐,๐๕๗ บาท เฉพาะยา Hytrin รายการเดียวก็มีมูลค่าการนำเข้า สูงถึง ๒๖๑,๑๔๔,๐๐๐ บาท รายชื่อของยาทั้ง ๑๗ รายการ มีแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ รายการยาที่ราคาในไทยสูงกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา

ชื่อในไทย	ชื่อในสหรัฐอเมริกา	การจับคู่	รูปแบบยา	ชนิด ทะเบียนยา	มูลค่านำเข้า (บาท)	ร้อยละ ที่แตกต่าง
Vancocin CP	Vancocin HCl	ยาเหมือน	ยาฉีด	ยาเก่า	๓๗,๓๘๖,๗๗๒	- ๓๒๗.๙
Vancocin CP	Vancocin HCl	ยาเหมือน	ยาฉีด	ยาเก่า	ไม่มีรายงาน	- ๓๑๙.๘
Sandostatin	Sandostatin	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาใหม่	๙,๘๘๒,๙๗๒	- ๑๒๒.๗
Dobutrex	Dobutrex	ยาเหมือน	ยาฉีด	ยาเก่า	๓๖,๙๘๓,๒๙๓	- ๑๑๔.๐
Vancocin CP	Vancocin HCl	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	ไม่มีรายงาน	- ๗๘.๖
Cefacidal	Ancef	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	ไม่มีรายงาน	- ๗๑.๗
Nubain	Nubain	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๑,๒๘๙,๑๒๗	- ๖๖.๙
Zovirax	Zovirax	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๓๔,๐๓๘,๐๐๐	- ๓๗.๖
Zovirax	Zovirax	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๑๘,๑๕๘,๖๗๗	- ๓๐.๓
Pedvax HIB	Pedvax HIB	ยาเหมือน	ยาฉีด	ยาใหม่	๒,๖๗๙,๐๖๒	- ๒๑.๘
Solu-cortef	Solu-cortef	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๓,๘๐๐,๐๓๗	- ๒๐.๖
Unasyn	Unasyn	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๔,๒๐๑,๕๗๐	- ๑๓.๖
Ultravist ๓๐๐	Ultravist	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๙,๘๙๕,๒๗๕	- ๘.๔
Zovirax	Zovirax	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๒๕,๕๓๕,๐๓๑	- ๘.๑
Hytrin	Hytrin	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาใหม่	๒๖๑,๑๔๔,๐๐๐	- ๗.๔
Forane	Forane	ยาเหมือน	ยาสูด	ยาเก่า	๓,๕๑๙,๐๑๕	- ๔.๗
Lioresal	Lioresal	ยาคัดลอก	ยาฉีด	ยาเก่า	๕,๒๐๗,๒๒๘	- ๐.๖

ยาทั้ง ๑๗ รายการนั้น ๑๐ รายการเป็นยาฉีด และยาทุกตัวเป็นยาที่ใช้เฉพาะทาง เช่นยาเอดส์ ยาสำหรับไวรัส ความแตกต่างของราคาภายในกลุ่มยาเหมือนมีสูงถึงร้อยละ ๓๒๗.๙ ดังรายละเอียดในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ข้อบ่งใช้ของยาที่ราคาในไทยสูงกว่าในสหรัฐอเมริกาจำแนกตามข้อบ่งใช้

ข้อบ่งใช้	ความแตกต่างของราคา			
	ยาเหมือน	ร้อยละความแตกต่าง	ยาคัลยา	ร้อยละความแตกต่าง
ยาโรคเอดส์และไวรัส	๐	๐	๔	- ๘.๑ - ๓๐.๓ - ๓๗.๖ - ๑๒๒.๗
ยาปฏิชีวนะ	๒	- ๓๑๙.๘ - ๓๒๗.๙	๓	- ๑๓.๖ - ๗๑.๗ - ๗๘.๖
ยาลดความดันโลหิต	๐	๐	๑	- ๗.๔
ยากลุ่มอื่น ๆ	๓	-๔.๗ -๒๑.๘ -๑๑๔.๐	๔	- ๐.๖ - ๘.๘ - ๒๐.๖ - ๖๖.๙

๒. การเปรียบเทียบความแตกต่างของราคาด้วยราคาจริง โดยวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม

๒.๑) ความแตกต่างของราคาจำแนกตามประเภทยาเหมือนและยาคัลยา

เมื่อจำแนกกลุ่มยาเหมือนและยาคัลยา พบว่ายาคัลยา จะมีความต่างของราคาน้อยกว่ากลุ่มยาเหมือน ตามรายละเอียดในตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ ความแตกต่างของราคา จำแนกตามกลุ่มยาเหมือนและยาคัลยา

	มีรายงานการนำเข้า					ไม่มีรายงานการนำเข้า				
	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg ± SD	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg ± SD
		ความแตกต่าง					ความแตกต่าง			
		ของราคา					ของราคา			
ยาทุกชนิด	๑๕๗	๓๗.๖	-๓๒๗.๖	๙๖.๖	๓๙.๑ ± ๔๕.๔	๕๒	๔๐.๘	-๓๑๙.๘	๙๖.๑	๒๖.๖ ± ๕๒.๕
ยาเหมือน	๕๕	๔๒.๖	-๓๒๗.๙	๙๑.๐	๓๙.๑ ± ๓๖.๑	๒๓	๔๘.๕	-๓๑๙.๘	๘๓.๔	๒๘.๘ ± ๖๗.๘
ยาคัลยา	๑๐๒	๓๔.๖	-๑๒๒.๗	๙๖.๖	๓๙.๑ ± ๕๘.๓	๒๙	๓๖.๔	-๗๘.๖	๙๖.๑	๒๔.๗ ± ๓๖.๑

๒.๒) ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามชนิดของทะเบียนตำรับ

เมื่อจำแนกตามประเภทยาใหม่ ยาเก่า พบว่าความแตกต่างของราคาในกลุ่มยาใหม่ยังเป็นในลักษณะที่ว่ายาค่ายมีความแตกต่างด้านราคาร้อยกว่ายาเหมือน กลุ่มยาใหม่ที่มีรายงานการนำเข้ามีความแตกต่างราคาร้อยที่สุด โดยน้อยกว่ากลุ่มยาเก่าเกือบสองเท่า (20.0 และ 44.4) หรืออีกนัยหนึ่งคือกลุ่มยาใหม่ที่จำหน่ายในไทยมีราคาในไทยใกล้เคียงกับราคาในสหรัฐอเมริกา (ตามรายละเอียดในตารางที่ ๕) ส่วนในกลุ่มยาเก่าพบว่ายาค่ายและยาค่ายที่มีรายงานการนำเข้านั้นมีความแตกต่างของราคายาใกล้เคียงกัน คือ ๔๓.๓% และ ๔๕.๕% ตามลำดับ แต่ถ้าเป็นกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้าความแตกต่างของราคายาค่าย จะน้อยกว่ายาเหมือน

ตารางที่ ๕ ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามประเภทยาใหม่และยาเก่า

ประเภทของยา	มีรายงานการนำเข้า						ไม่มีรายงานการนำเข้า					
	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD
	ความแตกต่าง						ความแตกต่าง					
	ของราคา						ของราคา					
ยาใหม่ทุกชนิด	๓๕	๒๐.๐	-๑๒๒.๗	๗๓.๘	๒๒.๗	± ๓๓.๒	๑๒	๔๔.๕	๑๓.๖	๘๐.๓	๔๒.๒	± ๑๘.๒
ยา เหมือน	๘	๒๖.๕	-๒๑.๘	๔๙.๘	๑๗.๘	± ๒๕.๓	๓	๕๑.๗	๒๓.๗	๘๐.๓	๕๑.๗	± ๒๘.๓
ยาค่าย	๒๗	๑๙.๖	-๑๒๒.๗	๗๓.๘	๒๔.๕	± ๓๕.๙	๙	๔๒.๐	๑๓.๖	๖๔.๔	๓๙.๕	± ๑๕.๓
ยาเก่าทุกชนิด	๑๒๒	๔๔.๔	-๓๒๗.๙	๙๖.๖	๔๔.๙	± ๔๗.๘	๔๐	๓๙.๗	-๓๑๙.๘	๙๖.๑	๓๙.๗	± ๖๙.๖
ยาเหมือน	๔๗	๔๓.๕	-๓๒๗.๙	๙๑.๐	๔๔.๔	± ๖๓.๓	๒๐	๔๕.๖	-๓๑๙.๘	๘๓.๔	๔๕.๖	± ๘๗.๓
ยาค่าย	๗๕	๔๕.๕	-๖๖.๙	๙๖.๖	๔๕.๒	± ๓๔.๗	๒๐	๓๓.๘	-๗๘.๖	๙๖.๑	๓๓.๘	± ๔๗.๒

๒.๓) ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามรูปแบบ (dosage form) ของยา

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของราคายาไทย-สหรัฐ ตามประเภทยาชนิด ยาเม็ดและแคปซูล และยาอื่น ๆ พบว่า ในกลุ่มยาชนิดที่มีรายงานการนำเข้านั้น ยาเหมือนจะมีความแตกต่างของราคายามากกว่ายาค่าย (๔๑.๗% และ ๒๗.๗% ตามลำดับ) ในทางตรงข้ามกลุ่มยาที่ไม่มีรายงานการนำเข้า ยาค่ายจะมีความแตกต่างของราคายามากกว่ายาเหมือน ส่วนกลุ่มยาเม็ดและแคปซูลและกลุ่มยาอื่น ๆ ที่มีรายงานการนำเข้า และไม่มีรายงานการนำเข้า นั้นความแตกต่างของราคายาในยาเหมือนจะมากกว่ายาค่าย (ตารางที่ ๖)

ตารางที่ ๖ ความแตกต่างของราคาจำแนกตามรูปแบบยา

ประเภทของยา	มีรายงานการนำเข้า						ไม่มีรายงานการนำเข้า					
	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD
	ความแตกต่าง						ความแตกต่าง					
	ของราคา						ของราคา					
ยาฉีด	๔๓	๓๘.๐	-๓๒๗.๙	๙๖.๖	๒๑.๓	±๖๙.๖	๑๘	๑๓.๒	-๓๑๙.๘	๙๖.๑	๑๔.๘	±๘๘.๙
ยาเหมือน	๒๑	๔๑.๗	-๓๒๗.๙	๗๙.๐	๑๖.๙	±๘๘.๖	๗	๕.๗	-๓๑๙.๘	๘๓.๔	๕.๗	±๑๔๔.๙
ยากล้าย	๒๒	๒๗.๗	-๑๒๒.๗	๙๖.๖	๒๕.๒	±๔๘.๗	๑๑	๑๘.๐	-๗๑.๗	๙๖.๑	๒๐.๑	±๓๗.๑
ยาเม็ดและแคปซูล	๑๐๑	๓๗.๔	-๓๗.๖	๙๑.๐	๔๘.๘	±๒๘.๘	๓๐	๕๔.๗	-๗๘.๖	๘๖.๐	๕๓.๔	± ๓๑.๗
ยาเหมือน	๒๖	๔๓.๖	-๖.๗	๙๑.๐	๖๑.๗	±๑๘.๘	๑๓	๖๒.๙	-๑๖.๔	๘๐.๗	๖๒.๙	± ๑๖.๖
ยากล้าย	๗๕	๓๖.๔	-๓๗.๖	๙๐.๖	๔๕.๑	±๓๐.๐	๑๗	๔๘.๕	-๗๘.๖	๘๖.๐	๔๖.๕	±๓๘.๒
ยาอื่น ๆ	๑๓	๓๔.๔	-๘.๑	๘๒.๘	๔๔.๖	±๓๕.๖	๔	๖๐.๖	๓๓.๑	๘๐.๓	๖๐.๖	±๒๒.๕
ยาเหมือน	๘	๕๗.๘	-๔.๗	๘๘.๒	๕๐.๒	±๓๓.๗	๓	๖๙.๗	๓๓.๑	๘๐.๓	๖๙.๗	±๑๖.๑
ยากล้าย	๕	๑๐.๘	-๘.๑	๗๖.๘	๔๑.๒	±๔๔.๐	๑	๓๓.๑	๓๓.๑	๓๓.๑	๓๓.๑	±๐.๐

๒.๔) ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามชนิดของทะเบียนตำรับและรูปแบบยา (dosage form)

เมื่อจำแนกกลุ่มยาโดยละเอียดมากขึ้น พบว่า กลุ่มที่มีรายงานการนำเข้านั้นยาฉีดที่เป็นยาใหม่ มีความแตกต่างของราคา ๒๑.๔% และในพวักยากล้าย ๓ รายการ มีราคาในไทยสูงกว่าราคาในสหรัฐอีกด้วย ส่วนยาเม็ดและแคปซูลความแตกต่างของราคายาในกลุ่มยาเหมือนของยาใหม่และยาเก่าใกล้เคียงกัน ขณะที่ ยาอื่น ๆ ยาใหม่ส่วนที่เป็นยาเหมือนมีความแตกต่างของราคายามากกว่ายาเก่า (ตารางที่ ๗)

ตารางที่ ๗ ความแตกต่างของราคากลุ่มยาที่มีรายงานการนำเข้า จำแนกตามประเภทและรูปแบบของยา

ประเภทของยา	ยาเหมือน						ยาคัดลอก					
	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD
ยาฉีด												
ยาใหม่	๔	๒๑.๔	- ๒๑.๘	๔๖.๔	๑๙.๖ ± ๓๔.๖	๓	-๕.๕	-๑๒๒.๗	๒๓.๗	-๒๕.๘ ± ๘๓.๙		
ยาเก่า	๑๗	๔๒.๖	-๓๒๗.๙	๗๙.๐	๑๖.๔ ± ๙๗.๔	๑๙	๓๓.๙	- ๖๖.๙	๙๖.๖	๓๒.๒ ± ๔๐.๒		
ยาเม็ดและแคปซูล												
ยาใหม่	๒	๔๓.๐	๔๒.๗	๔๗.๒	๓๐.๐ ± ๒๖.๐	๒๔	๒๑.๑	-๗.๔	๗๓.๘	๓๘.๐ ± ๒๓.๑		
ยาเก่า	๒๔	๔๓.๖	๖.๗	๙๑.๐	๖๓.๑ ± ๑๙.๓	๕๑	๕๐.๕	-๓๗.๖	๙๐.๖	๕๓.๖ ± ๒๙.๒		
ยาอื่นๆ												
ยาใหม่	๒	๕๘.๔	๑๔.๐	๔๙.๕	๑๒.๗ ± ๒๑.๕	-	-	-	-	-	-	
ยาเก่า	๖	๔๒.๖	๙.๐	๘๒.๘	๕๒.๙ ± ๓๖.๒	๕	๑๐.๘	-๘.๑	๗๖.๘	๔๑.๒ ± ๔๔.๐		

ในส่วนความแตกต่างของราคายากลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้า นั้น ยาฉีดส่วนที่เป็นยาใหม่จะมีความแตกต่างของราคามากกว่ายาเก่า ส่วนยาเม็ดแคปซูลที่เป็นยาคัดลอกจะมีความแตกต่างของราคายาใหม่มากกว่ายาเก่า สำหรับยาอื่นๆ ที่เป็นยาเหมือนพบว่ายาใหม่มีความแตกต่างของราคายา น้อยกว่ายาเก่า (ตารางที่ ๘)

ตารางที่ ๘ ความแตกต่างของราคากลุ่มยาที่มีรายงานการนำเข้า จำแนกตามประเภทและรูปแบบของยา

ประเภทของยา	ยาเหมือน						ยาคัดลอก					
	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD	จำนวน	ร้อยละ	min	max	avg	± SD
ความแตกต่าง ของราคา	ความแตกต่าง ของราคา											
ยาฉีด												
ยาใหม่	๑	๒๓.๗	๒๓.๗	๒๓.๗	๒๓.๗	± ๐.๐	๑	๒๕.๑	๒๕.๑	๒๕.๑	๒๕.๑	± ๐.๐
ยาเก่า	๖	๒.๗	-๓๑๙.๘	๘๓.๔	๒.๗	± ๑๕๘.๕	๑๐	๑๓.๒	- ๗๑.๗	๙๖.๑	๑๗.๓	± ๔๐.๒
ยาเม็ดและแคปซูล												
ยาใหม่	-	-	-	-	-	-	๗	๘๕.๗	๑๓.๖	๖๔.๔	๔๑.๗	± ๑๗.๑
ยาเก่า	๑๓	๖๒.๙	๑๖.๔	๘๐.๗	๖๒.๙	± ๑๖.๖	๑๐	๕๐.๔	-๗๘.๖	๘๒.๕	๕๐.๔	± ๔๙.๙
ยาอื่น ๆ												
ยาใหม่	๒	๖๕.๘	๕๑.๒	๘๐.๓	๖๕.๘	± ๒๐.๖	-	-	-	-	-	-
ยาเก่า	๑	๗๗.๗	๗๗.๗	๗๗.๗	๗๗.๗	-	๑	๓๓.๑	๓๓.๑	๓๓.๑	๓๓.๑	± ๐.๐

๒.๕) ความแตกต่างของราคาขายจำแนกตามข้อบ่งใช้ของยา (therapeutic indications)

การจำแนกตามข้อบ่งใช้ของยา พบว่ายากลุ่มที่ใช้ยาอื่นทดแทนได้ยาก และเป็นกลุ่มยาสำหรับโรคภัยรุนแรงประเภทยาเหมือนที่มีรายงานการนำเข้า ได้แก่ กลุ่มยาโรคเอดส์ และไวรัส และกลุ่มยามะเร็ง เป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างของราคาระหว่างไทยและสหรัฐน้อยที่สุด ยาโรคเอดส์และไวรัสประเภทยาคัดลอกมีจำนวน 9 ชนิด ที่ราคารวมในประเทศไทยแพงกว่าที่สหรัฐ

เมื่อเปรียบเทียบกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมา พบว่า ความแตกต่างของราคาไม่มีแบบแผนที่แน่นอน ความแตกต่างโดยรวมมีค่าร้อยละ 37.6 ในกลุ่มที่มีรายงาน และ 40.8 ในกลุ่มที่ไม่มีรายงาน ยาใหม่ส่วนมากมีความแตกต่างของราคาร้อยกว่ายาเก่า ในระดับที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับเมื่อจำแนกตามข้อบ่งใช้ กลุ่มยาโรคเอดส์และไวรัสมีราคาในไทยแพงกว่าในสหรัฐอเมริกา (6.0) กลุ่มยาอื่นที่มีความแตกต่างของราคาเรียงจากน้อยไปมาก ได้แก่ ยาลดความดันโลหิต ยาจิตและประสาท และยามะเร็ง (18.7, 24.3 และ 28.1) สำหรับกลุ่มยาที่มีรายงานการนำเข้า ส่วนกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้า กลุ่มยาปฏิชีวนะ มีความแตกต่างของราคาร้อยที่สุด (7.4) กลุ่มอื่นที่มีความแตกต่างน้อย ได้แก่ ยาโรคเอดส์ และไวรัส (27.8) มีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 9

ตารางที่ ๙ ความต่างของราคายาจำแนกตามข้อบ่งใช้ของยา

ประเภทของยา	มีรายงานการนำเข้า		ไม่มีรายงานการนำเข้า	
	จำนวน	ร้อยละความแตกต่าง	จำนวน	ร้อยละความแตกต่าง
	(รายการ)	ของราคา	(รายการ)	ของราคา
ยาโรคเอดส์และไวรัส	๑๑	-๖.๐*	๔	๒๗.๘
ยาเหมือน	๒	๗.๗	-	-
ยาคัดลอก	๙	-๑๖.๗*	๔	๒๗.๘
ยากลุ่มอื่น ๆ	๖๐	๔๕.๐	๑๓	๖๓.๑
ยาเหมือน	๒๒	๒๐.๕	๖	๗๑.๘
ยาคัดลอก	๓๘	๕๒.๓	๗	๕๗.๓
ยาแม่แรง	๑๙	๒๘.๑	๓	๕๖.๐
ยาเหมือน	๑๓	๒๐.๘	๓	๕๖.๐
ยาคัดลอก	๖	๖๒.๓	-	-
ยาปฏิชีวนะ	๒๒	๔๙.๒	๑๘	๗.๔
ยาเหมือน	๙	๕๒.๖	๕	-๑๘.๔*
ยาคัดลอก	๑๓	๓๙.๓	๑๓	๗.๔
ยาโรคหัวใจ	๑๓	๔๗.๕	๒	๗๙.๔
ยาเหมือน	๓	๖๒.๒	๑	๖๒.๘
ยาคัดลอก	๑๐	๔๔.๒	๑	๙๖.๑
ยาจิตประสาท	๖	๒๔.๓	-	-
ยาเหมือน	๑	๖๒.๒	-	-
ยาคัดลอก	๕	๒๑.๙	-	-
ยาความดันโลหิต	๑๓	๑๘.๗	๗	๕๓.๗
ยาเหมือน	๒	๖๙.๗	๓	-๕๓.๗*
ยาคัดลอก	๑๑	๑๘.๓	๔	๔๑.๐
ยาลดการอักเสบของกล้ามเนื้อ	๘	๗๓.๖	-	-
ยาเหมือน	๒	๗๒.๗	-	-
ยาคัดลอก	๖	๗๓.๗	-	-
ยาขยายหลอดเลือด	๕	๗๓.๑	๕	๕๗.๑
ยาเหมือน	๓	๗๙.๓	๕	๕๗.๑
ยาคัดลอก	๒	๖๖.๑	-	-

* ราคาในไทยแพงกว่าในสหรัฐอเมริกา

๓) ความแตกต่างของราคาเมื่อใช้ค่า PPP (Purchasing Power Parity)

ค่า PPP ของไทยเท่ากับ ๒๘ และสหรัฐอเมริกาเท่ากับ ๑๐๐ หมายความว่า เมื่อนำความแตกต่างด้านกำลังซื้อของทั้งสองประเทศมาพิจารณา สินค้าชนิดเดียวกันควรขายในไทยด้วยราคา ๒๘ หากสินค้านั้นขายในสหรัฐอเมริกาด้วยราคา ๑๐๐ หรือ ราคาควรต่างกัน เท่ากับ ๗๒ (๑๐๐ - ๒๘) ซึ่งหากพิจารณาค่าความแตกต่างราคาที่ได้แสดงไว้แล้วนั้น จะเห็นว่ายาส่วนใหญ่จะมีราคาในไทยสูงกว่าในสหรัฐอเมริกา มีเพียงยาลดการอักเสบบวมของกล้ามเนื้อ ยาขยายหลอดเลือด และยาโรคหัวใจ (เฉพาะส่วนที่ไม่มีรายงานการนำเข้า) เท่านั้นที่พบว่ามีความแตกต่างของราคาอยู่ในระดับที่เหมาะสม ดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ ความแตกต่างของราคายาจำแนกตามแบบต่าง ๆ

ประเภทของยา	มีรายงานการนำเข้า		ไม่มีรายงานการนำเข้า	
	จำนวน (รายการ)	ร้อยละความแตกต่าง ของราคา	จำนวน (รายการ)	ร้อยละความแตกต่าง ของราคา
๑. จำแนกตามเกณฑ์การจับคู่				
ยาเหมือน	๕๕	๔๒.๖	๒๓	๔๘.๕
ยาคัดลอก	๑๐๒	๓๔.๖	๒๙	๓๖.๔
๒. จำแนกตามชนิดของทะเบียนตำรับ				
ยาใหม่	๓๕	๒๐.๐	๑๒	๔๔.๕
ยาเหมือน	๘	๒๖.๕	๓	๕๑.๗
ยาคัดลอก	๒๗	๑๙.๖	๙	๔๒.๐
ยาเก่า	๑๒๒	๔๔.๔	๔๐	๓๙.๗
ยาเหมือน	๔๗	๔๓.๕	๒๐	๔๕.๖
ยาคัดลอก	๗๕	๔๕.๕	๒๐	๓๓.๘
๓. จำแนกตามรูปแบบของยา				
ยาฉีด	๔๓	๓๘.๐	๑๘	๑๓.๒
ยาเหมือน	๒๑	๔๑.๗	๗	๕.๗
ยาคัดลอก	๒๒	๒๗.๗	๑๑	๑๘.๐
ยาเม็ดและแคปซูล	๑๐๑	๓๗.๔	๓๐	๕๔.๗
ยาเหมือน	๒๖	๔๓.๖	๑๓	๖๒.๙
ยาคัดลอก	๗๕	๓๖.๔	๑๗	๔๘.๕
ยาอื่น ๆ	๑๓	๓๔.๔	๔	๖๐.๖
ยาเหมือน	๘	๕๗.๘	๓	๖๙.๗
ยาคัดลอก	๕	๑๐.๘	๑	๓๓.๑

ตารางที่ ๑๐ ความแตกต่างของราคาขายจำแนกตามแบบต่างๆ (ต่อ)

ประเภทของยา	มีรายงานการนำเข้า		ไม่มีรายงานการนำเข้า	
	จำนวน (รายการ)	ร้อยละความแตกต่าง ของราคา	จำนวน (รายการ)	ร้อยละความแตกต่าง ของราคา
๔. จำแนกตามข้อบ่งใช้ของยา				
ยาโรคเอดส์และไวรัส	๑๑	-๖.๐	๔	๒๗.๘
ยาเหมือน	๒	๗.๗	-	-
ยาคัดลอก	๙	-๑๖.๗	๔	๒๗.๘
ยากลุ่มอื่น ๆ	๖๐	๔๕.๐	๑๓	๖๓.๑
ยาเหมือน	๒๒	๒๐.๕	๖	๗๑.๘
ยาคัดลอก	๓๘	๕๒.๓	๗	๕๗.๓
ยามะเร็ง	๑๙	๒๘.๑	๓	๕๖.๐
ยาเหมือน	๑๓	๒๐.๘	๓	๕๖.๐
ยาคัดลอก	๖	๖๒.๓	-	-
ยาปฏิชีวนะ	๒๒	๔๙.๒	๑๘	๗.๔
ยาเหมือน	๙	๕๒.๖	๕	-๑๘.๔
ยาคัดลอก	๑๓	๓๙.๓	๑๓	๗.๔
ยาโรคหัวใจ	๑๓	๔๗.๕	๒	๗๙.๔
ยาเหมือน	๓	๖๒.๒	๑	๖๒.๘
ยาคัดลอก	๑๐	๔๔.๒	๑	๙๖.๑
ยาจิตและประสาท	๖	๒๔.๓	-	-
ยาเหมือน	๑	๖๒.๒	-	-
ยาคัดลอก	๕	๒๑.๙	-	-
ยาลดความดันโลหิต	๑๓	๑๘.๗	๗	๕๓.๗
ยาเหมือน	๒	๖๙.๗	๓	-๕๓.๗
ยาคัดลอก	๑๑	๑๘.๓	๔	๔๑.๐
ยาลดการอักเสบแบบ- ของกล้ามเนื้อ	๘	๗๓.๖	-	-
ยาเหมือน	๒	๗๒.๗	-	-
ยาคัดลอก	๖	๗๓.๗	-	-
ยาขยายหลอดเลือด	๕	๗๓.๑	๕	๕๗.๑
ยาเหมือน	๓	๗๙.๓	๕	๕๗.๑
ยาคัดลอก	๒	๖๖.๑	-	-

การศึกษาเปรียบเทียบราคาระหว่างประเทศ

เนื่องจากการเปรียบเทียบราคาระหว่างประเทศทำได้หลายแบบ เช่น การเปรียบเทียบระหว่างราคาขายปลีก ราคาขายส่ง การเปรียบเทียบระหว่างยี่ห้อ การเปรียบเทียบกลุ่มยาสามัญฯลฯ ในที่นี้จึงเลือกการศึกษาของ the United States General Accounting Office ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่เปรียบเทียบราคาของยาสหรัฐอเมริกา กับแคนาดาและอังกฤษ เนื่องจากมีวิธีการที่คล้ายกันและใช้ราคาขายส่งเช่นกันมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของไทย แต่เนื่องจากความแตกต่างของเวลา และประเภทของยา ค่าความแตกต่างที่นำมาแสดงจึงเป็นเพียงชี้ให้เห็นถึงภาพกว้าง ๆ เท่านั้น ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบได้อย่างแท้จริง

ชนิดยาของอังกฤษและแคนาดา เป็นการเปรียบเทียบโดยจับคู่กับยาของสหรัฐอเมริกาที่มีจำนวนใบสั่งแพทย์มากที่สุด ๒๐๐ อันดับแรก ชนิดของยาจึงแตกต่างจากชนิดยาของไทยบ้าง แต่ก็เพื่อให้เห็นความแตกต่างพอเป็นสังเขป พบว่าความแตกต่างของราคาของประเทศไทยมีน้อยที่สุด นั่นคือราคายาโดยรวมของไทยแพงกว่าของอังกฤษและแคนาดา แม้ว่ารายได้ประชาชาติแตกต่างกันมาก ดังรายละเอียด ในตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๑ เปรียบเทียบความแตกต่างของราคาในการศึกษาต่าง ๆ

เรื่อง	ไทย	อังกฤษ	แคนาดา
ปีที่ศึกษา	๒๕๔๑	๒๕๓๗	๒๕๓๕
จำนวนตัวอย่าง * (รายการ)	๕๕	๗๗	๑๒๑
ร้อยละความแตกต่างของ ราคา	๔๒.๖	๖๒.๕	๗๕.๘
รายได้ประชาชาติต่อหัว ปี ๒๕๓๘ (เหรียญสหรัฐ)	๒,๗๔๐	๑๘,๗๐๐	๑๙,๓๘๐
ค่า PPP ปี ๒๕๓๘ (สหรัฐอเมริกา = ๑๐๐)	๒๘.๐	๗๑.๔	๗๘.๕

*กลุ่มยาเหมือนที่มีรายงาน

บทที่ ๕

สรุปผลการศึกษาและข้อคิดเห็น

การศึกษานี้เป็นการเปรียบเทียบราคาของยาตัวเดียวกันที่จำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกา และการนำส่งเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะมูลค่าการนำส่งยาจากสหรัฐอเมริกาสูงกว่าประเทศอื่น ๆ รวมกันประมาณ ๓ เท่า ยาที่มีมูลค่าการนำเข้ามากในอันดับต้น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นยานำเข้าจากสหรัฐอเมริกา ยาใหม่ ๑๓๘ รายการเป็นยาจากสหรัฐอเมริกาถึง ๑๒๘ รายการ และอีกประการหนึ่งคือประเทศสหรัฐอเมริกาได้ชื่อว่ายา มีราคาโดยเฉลี่ยแพงกว่าประเทศอื่น วิธีการเปรียบเทียบมี ๒ วิธีคือ เปรียบเทียบด้วยราคาจริงของยา และเมื่อนำ ความแตกต่างของกำลังการซื้อ (Purchasing power parity) มาพิจารณาประกอบ

โดยทั่วไปการเปรียบเทียบราคา ยาระหว่างประเทศมักมีข้อจำกัดในการคัดเลือกยาที่เหมือนกันในทุก ลักษณะ (apple-to-apple) จึงมักอนุโลมให้รวมยาที่มีขนาดบรรจุต่างกันไว้ด้วย แล้วใช้เปรียบเทียบราคาต่อหน่วย แต่ในการศึกษานี้ได้แบ่งยาเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ ยาเหมือน ๗๘ รายการ และยาคัลยา ๑๓๑ รายการ ยาเหมือน คือ ยานำเข้าที่มีลักษณะตามเกณฑ์การจับคู่เหมือนกับยาสหรัฐอเมริกาทุกประการ ยาคัลยา คือยาสินเดียวกันแต่มีความต่างกันในบางลักษณะ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องขนาดบรรจุ การศึกษาได้มีการวิเคราะห์ความแตกต่างของราคา ยาเป็นรายตัวและรายกลุ่ม และจำแนกกลุ่มยาตามเกณฑ์การจับคู่ ชนิดของทะเบียนตำรับ รูปแบบของยา และข้อ บังคับใช้ กลุ่มตัวอย่างมียา ๒๐๙ รายการ ยาจำนวน ๑๕๗ รายการมีรายงานการนำเข้า คิดเป็นมูลค่า ๓,๒๕๐,๔๒๖,๓๗๔ บาท หรือร้อยละ ๓๕.๑ ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ยาอีก ๕๒ รายการไม่มีรายงานการ นำเข้า พบว่ายานในกลุ่มยาเหมือน ๗๘ รายการ มียา๓๙ รายการที่อยู่ในกลุ่มยาที่มีใบสั่งแพทย์สูงสุด ๒๐๐ อันดับ แรกของสหรัฐอเมริกา

แม้ว่าตามกฎหมาย ยาทุกรายการที่ขึ้นทะเบียนตำรับต้องรายงานปริมาณการนำเข้าแก่สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา แต่ในการเก็บข้อมูลพบว่ายาส่วนหนึ่งไม่มียารายงานการนำเข้า ทำให้ต้องจำแนกยาเป็น กลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้า เพราะยาทั้งสองกลุ่มมีการให้ค่าน้ำหนักที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีรายงานการ นำเข้าจะให้ค่าน้ำหนักด้วยมูลค่าการนำเข้า ส่วนกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้าจะให้ค่าน้ำหนักด้วยจำนวนรายการ ยาในกลุ่มนั้น พบว่าแบบแผน (pattern) ความแตกต่างของราคายากลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้าไม่เป็นไป ในแนวเดียวกัน

การวิเคราะห์ราคาเป็นรายตัว พบว่ายารประมาณครึ่งหนึ่งมีความแตกต่างของราคาเมื่อเทียบกับราคา ในสหรัฐอเมริกา ไม่เกินร้อยละ ๖๐ โดยความแตกต่างของราคายาระหว่างยากกลุ่มที่มีและไม่มีรายงานการนำเข้ามี แบบแผนที่คล้ายกัน มียา ๑๗ รายการที่ของไทยแพงกว่า การนำเข้าเท่าที่มีรายงานจากยา ๑๔ รายการมีมูลค่า ๔๕๓,๗๓๐,๐๕๗ บาท ยากลุ่มนี้เป็นยาชนิด ๑๐ รายการ จำแนกได้เป็นยาปฏิชีวนะ ๕ รายการ ยาเกี่ยวกับโรคเอดส์ และไวรัส ๔ รายการ ที่เหลือเป็นยาที่ใช้เฉพาะทาง เช่นวัณโรค ยากระตุ้นหัวใจ ฯลฯ

มียา ๑๗ รายการที่ราคาขายในไทยแพงกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา โดยความแตกต่างของราคามีตั้งแต่ ร้อยละ ๓๒๗. ๙ ถึง ๐.๖ ยากลุ่มดังกล่าวมีรายงานการนำเข้า ๑๔ รายการ มีมูลค่า ๔๕๓,๗๓๐,๐๕๗ บาท โดยเฉพาะยา Hytrin รายการเดียวที่มีมูลค่าสูงถึง ๒๖๑,๑๔๔,๐๐๐ บาท ยาทั้ง ๑๗ รายการนี้ ส่วนใหญ่เป็นยาที่ใช้เฉพาะทางเช่นยาเกี่ยวกับไวรัสและเอดส์ ยาปฏิชีวนะ ยาเกี่ยวกับหัวใจและความดันโลหิต เป็นต้น โดย ๑๐ รายการ เป็นยาชนิด

เมื่อจำแนกตามชนิดของทะเบียนตำรับ พบว่า ยาใหม่มีความแตกต่างของราคาน้อยกว่ากลุ่มยาเก่าอย่างชัดเจน (ร้อยละ ๒๐.๐ และ ๔๔.๔) ซึ่งอาจหมายถึงว่า ยาใหม่ซึ่งมีการปกป้องในลักษณะคล้ายกับสิทธิบัตร ทำให้การผลิตยาสามัญยากขึ้น ส่งผลให้บริษัทยากำหนดยาในราคาที่สูงขึ้น หรืออาจเป็นกลยุทธ์การตลาดดังกล่าวแล้วข้างต้น

เมื่อจำแนกตามรูปแบบของยาเป็นยาฉีด ยารับประทาน และยาอื่นๆ ในกลุ่มที่มีรายงานการนำเข้าไม่พบว่ามีมีความแตกต่างของราคาขายที่ชัดเจน แต่กลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้า ยาฉีดมีความแตกต่างของราคายา น้อยกว่ากลุ่มยาอื่นอย่างชัดเจน (๑๓.๒, ๕๔.๗ และ ๖๐.๖) แต่เมื่อจำแนกตามข้อบ่งใช้ของยา ในกลุ่มยาที่มี รายงานการนำเข้า ยาที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์และไวรัสมีราคาเฉลี่ยในไทยสูงกว่าในสหรัฐอเมริกา ร้อยละ ๖.๐ ยากลุ่มอื่นมีราคาในไทยต่ำกว่า โดยมีความแตกต่างของราคาในยากลุ่มอื่นเรียงตามลำดับมากน้อย คือ ยาลด ความดันโลหิต (๑๘.๗) ยาจิตประสาท (๒๔.๓) ยามะเร็ง (๒๘.๑) ยากลุ่มอื่นๆ (๔๕.๐) ยาโรคหัวใจ (๔๗.๕) ยาปฏิชีวนะ (๔๙.๒) ยาขยายหลอดเลือด (๗๓.๑) ยาลดการอักเสบของกล้ามเนื้อ (๗๓.๑) แต่หาก พิจารณาเฉพาะกลุ่มยาเหมือน พบว่ากลุ่มยาลดความดันโลหิต และกลุ่มยาปฏิชีวนะเป็นอีกสองกลุ่มที่ราคาขายใน ไทยแพงกว่าในสหรัฐอเมริกา ด้วยความแตกต่างของราคาขาย - ๕๓.๗ และ - ๑๘.๔ ตามลำดับ ซึ่งแบบแผนความ แตกต่างของราคาจะต่างจากกลุ่มที่ไม่มีรายงานการนำเข้า กล่าวคือยาปฏิชีวนะมีราคาเฉลี่ยในไทยใกล้เคียงกับ ราคาในสหรัฐอเมริกา (ความแตกต่างร้อยละ ๗.๔) รองลงมาคือยาที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์และไวรัส (๒๗.๘) ยามะเร็ง (๕๖.๐) ยาลดความดันโลหิต (๕๓.๗) ยาขยายหลอดเลือด (๕๗.๑) ยากลุ่มอื่นๆ (๖๓.๑) โดยที่ กลุ่มยาเหมือนของยาปฏิชีวนะและยาลดความดันโลหิตมีราคาในไทยแพงกว่า (ร้อยละ ๑๘.๔ และ ๕๓.๗)

กล่าวได้ว่า กลุ่มยาที่มีการใช้ยาอื่นทดแทนได้น้อย ยาที่ใช้กับโรคเฉพาะทาง หรือยาที่ได้รับการ คัดกรองเป็นกรณีพิเศษ มีราคาใกล้เคียงหรือแพงกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา อันได้แก่ กลุ่มยาใหม่ กลุ่มยาโรคเอดส์ และไวรัส กลุ่มยาปฏิชีวนะ และกลุ่มยามะเร็ง ในเรื่องยาใหม่นั้น สอดคล้องกับแนวโน้มในประเทศอังกฤษ ที่พบว่า ยาที่จำหน่ายปี ๒๕๒๓ มีราคาต่างกับราคาในสหรัฐอเมริการ้อยละ ๑๒๐ แล้วลดลงเรื่อย ๆ จนถึงยาที่วางตลาด ในปี ๑๙๙๒ จะมีความแตกต่างเพียงร้อยละ ๑๗ อันเป็นไปตามนโยบายของบริษัทที่ต้องการให้ราคาขายทั่วโลก อยู่ในระดับเดียวกัน (United States General Accounting Office, ๑๙๙๔)

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษานี้กับผลการศึกษาอื่นที่มีวิธีการศึกษาในลักษณะใกล้เคียงกัน และ เปรียบเทียบกับราคาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้ค่าความแตกต่างของราคายาที่เป็นยาเหมือนและมีรายงานการนำเข้า พบว่ายาของไทยมีความแตกต่างของราคาโดยเฉลี่ยน้อยกว่าของอังกฤษและแคนาดา คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖, ๖๒.๕ และ ๗๕.๘ ตามลำดับ แม้ว่ากลุ่มยาและปีที่มีการเปรียบเทียบมีความแตกต่างกัน ค่าของความแตกต่าง ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบกันได้โดยตรง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าราคาขายในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน

หากนำความแตกต่างด้านกำลังการซื้อมาพิจารณา พบว่ามีเพียง ๒ กลุ่ม คือกลุ่มยาลดการอักเสบ บวมของกล้ามเนื้อ และกลุ่มขยายหลอดเลือดที่มีความแตกต่างของราคาอยู่ในระดับที่เหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ ว่ายานำเข้าจากสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่มีราคาในไทยแพงกว่าราคาในสหรัฐอเมริกา เมื่อนำความแตกต่างของ กำลังการซื้อมาร่วมพิจารณาด้วย

เนื่องจากการศึกษานี้ มิได้นำปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อราคา ยา เช่น การมียาสามัญทดแทน ปีที่ยาวางสู่ท้องตลาด กฎหมายที่เกี่ยวข้อง บัญชียาหลัก ฯลฯ มาวิเคราะห์จึงไม่สามารถบอกได้ว่าปัจจัยใดที่จะส่งผลกระทบต่อราคาที่ราคามีความแตกต่างมากบ้างน้อยบ้าง แต่ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการตั้งราคายานั้นค่อนข้างซับซ้อน มิได้เป็นไปในลักษณะของการคิดต้นทุนแล้วเพิ่มกำไร (mark up pricing) เพราะยาที่ศึกษาทุกตัวเป็นยาที่นำเข้าจากสหรัฐอเมริกา ในลักษณะเป็นยาสำเร็จรูปมิได้นำมาแบ่งบรรจุ หรือใส่หีบห่อในประเทศไทย แต่จะเห็นว่า ยามีราคาในไทยแพงกว่าหรือถูกกว่าในระดับที่ต่างกัน สอดคล้องกับที่มีการกล่าวว่า ต้นทุนของยาโดยเฉพาะค่าผลิตและค่าขนส่งนั้น มิใช่ต้นทุนหลัก (United States General Accounting Office ๑๙๙๒, ๑๙๙๔ และ Drake and Uhlman M, ๑๙๙๓) หากแต่เป็นประเด็นทางด้านธุรกิจที่บริษัทจะพิจารณาว่าผลิตภัณฑ์ชนิดนั้น ๆ ควรจะมีราคาสูงต่ำประการใด จึงจะเหมาะสมกับระบบสาธารณสุข และธุรกิจยาของแต่ละประเทศ ซึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้วโดยมากจะมีนโยบายราคา ไม่ว่าจะเป็นการต่อรองราคายาที่จะเข้าไปอยู่ใน Pharmaceutical Benefit Scheme ซึ่งรัฐยอมให้เบิกจ่ายได้ ของประเทศออสเตรเลีย การมี Price Control Board ในประเทศอังกฤษ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส หรือมาตรการหลายอย่างของประเทศอังกฤษที่ให้แพทย์ได้รับทราบเรื่องราคา ยา ทั้งนี้เพื่อมิให้มีการตั้งราคาแพงเกินสมควร ดูเหมือนว่าประเทศที่มีมาตรการด้านราคาที่เข้มแข็งจะมีราคายาต่ำกว่าประเทศที่มาตรการด้านราคายาไม่เข้มงวด)ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งดูเหมือนจะมีราคายาโดยเฉลี่ยสูงสุด ยังเกิดการควบคุมราคายาโดยความสมัครใจของบริษัทเมื่อมีแนวโน้มว่ารัฐบาลอาจเข้ามาควบคุมราคาตามนโยบาย Health Care Reform ของประธานาธิบดีคลินตัน ส่งผลให้ราคายาไม่เพิ่มขึ้นเหมือนเช่นเคย (Schondelmeyer , ๑๙๙๘)

มาตรการด้านราคายาของประเทศไทยนั้น เป็นการควบคุมราคาของกระทรวงพาณิชย์ และการกำหนดราคากลางสำหรับยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ ของกระทรวงสาธารณสุข แต่การศึกษาเกี่ยวกับผลของมาตรการดังกล่าวมีจำกัด อีกทั้งยังขาดแคลนการติดตามของภาครัฐเกี่ยวกับราคา ยา เช่น เปรียบเทียบกับการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค หรือเปรียบเทียบราคายากับประเทศต่างๆ อาจส่งผลให้ราคายาในประเทศไทยแพงเกินจำเป็นได้และเมื่อผนวกกับปัญหาการใช้ยาไม่เหมาะสม (Irrational use of medicines) อาจเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจได้ ข้อมูลจากการศึกษานี้ เช่น กลุ่มยาที่มีราคาในไทยสูงกว่าราคาในสหรัฐมีมูลค่าการนำเข้า ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท ยาชนิด Vancomycin มูลค่าการนำเข้า ๓๗,๓๘๖,๗๗๒ บาท โดยความแตกต่างของราคา ร้อยละ ๓๒๗.๕ หรือ ยา Hytrin มูลค่าการนำเข้า ๒๖๑,๑๔๔,๐๐๐ บาท โดยความแตกต่างของราคา ร้อยละ ๗.๔

นอกจากการติดตามและเปรียบเทียบราคายาแล้วควรมีมาตรการอื่น ๆ รองรับด้วย เพราะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคามีหลากหลาย ยากต่อการหาข้อมูล โดยเฉพาะเรื่องต้นทุนการผลิต มาตรการที่อาจส่งผลกระทบต่อราคา ยา เช่น การใช้มาตรการ Parallel import , การพิจารณาโครงสร้างราคายาก่อนนำยาออกจำหน่าย โดยเฉพาะกลุ่มยาใหม่ ยาเฉพาะทาง หรือยาที่หายากอื่นทดแทนยาสามัญ การพัฒนาตำรับยาแผนไทย หรือการใช้มาตรการ Compulsory licensing เป็นต้น การใช้มาตรการเหล่านี้เมื่อพบว่ายามีราคาแพงโดยไม่เหมาะสมจะช่วยให้สามารถต่อรองราคายาให้สูงเกินจำเป็นได้ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นจากปัญหาต่างๆ ของการสาธารณสุข เช่น ความจำกัดของทรัพยากร ปัญหาเชื้อดื้อยาต่อปฏิชีวนะ และปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่เพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการเพื่อศึกษาวิเคราะห์ระบบยาของประเทศไทย. ๒๕๓๗. ระบบยาของประเทศไทย.

สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. อรรถการพิมพ์. กรุงเทพฯ.

Akaho E., M. Jujii, K.Inoue, K. Hosono, P. Berman and X.J. Huang.๑๙๙๕. A comparative study of pricing and marketing of drugs acting on the central nervous system in the US, Japan and Quebec, with a search for factors to stimulate research and development activities. Journal of Research in Pharmaceutical Economics ๖ (๔) : ๒๙-๕๕.

Andersson F. ๑๙๙๕. The GAO comparison of drug prices in the United States and Canada : are the prices really that much higher in the United states. Journal of Research in Pharmaceutical Economics ๖ (๒) : ๔-๒๐.

Andersson F. ๑๙๙๓. International pricing comparison a topical issue with many potential sources of error. Drugs Made in Germany ๓๖ (๓) : ๙๕-๙๘.

Anon. ๑๙๙๓. PMAC Concern over pricing study. SCRIP. ๑๙๙๓. (๑๘๑๘/๑๙) : ๒๔.

Bosanquet N. and J. L. Lucia. ๑๙๙๕. The effect of competition on drug prices. Pharmacoeconomics ๘ (๖) : ๔๗๓-๔๗๘.

Drake D. and Uhlman M. ๑๙๙๓. Making Medicine : Making Money.Andrews and Mc Meel, Kansas City, USA.

Garattini L., F.Salvioni, D.Scopelliti and S.Garattini. ๑๙๙๔. A comparative analysis of the pharmaceutical market in four European countries. Pharmacoeconomics ๖ (๕) : ๔๑๗-๔๒๓.

Jambulingam T. and D.H. Kreling. ๑๙๙๕. Relationship between the number of firms and generic price competition. Journal of Research in Pharmaceutical Economics ๖ (๓) : ๓๙-๖๑.

Kucukarslan S. ๑๙๙๖. In search of an understanding of pharmaceutical prices. Journal of Research in Pharmaceutical Economics ๗ (๑/๒) : ๗๓-๙๙.

Managhan, M. J., and M.S. Monaghan. 1992. Do market components account for higher US. prescription prices ? The Annals of Pharmacotherapy (10) : 144-147.

Slater A.E. 1991. Regulating the price of the UK's drugs : second thoughts after the government's first report. BMJ (1) : 11-12.

Schondelmeyer, S. 1994. Globalization in Pharmaceutical Market. Presentation at the Thai Food and Drug Administration. 17 July, 1994.

United States General Accounting Office. 1991. Prescription Drugs :Companies Typically Charge More in the United States than in the United Kingdom. GAO/HRD-91-111.

US. Department of Health and Human Services. 1991. Office of Inspector General. Strategies to reduce medicaid drug expenditure. OIG-91-00000. Washington DC. 1991

World Development Report. 1991. World Bank. Oxford University Press., New York., USA.

ภาคผนวกที่ ๑

มูลค่าการนำเข้าและการผลิตยาสำเร็จรูปสำหรับมนุษย์

ปี	มูลค่าการผลิต (ล้านบาท)	มูลค่าการผลิตที่เพิ่ม (ร้อยละ)	มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)	มูลค่าการนำเข้าที่เพิ่ม (ร้อยละ)	สัดส่วนยานำ เข้า/ยาที่ผลิต
๒๕๓๑	๖,๗๐๘	-	๒,๕๗๐	-	๓๘.๓๑
๒๕๓๒	๘,๓๗๒	๒๔.๘๑	๓,๓๐๗	๒๘.๖๘	๓๙.๕๐
๒๕๓๓	๘,๘๘๖	๖.๑๔	๓,๔๔๙	๔.๒๙	๓๘.๘๑
๒๕๓๔	๙,๖๕๗	๘.๖๘	๔,๒๑๖	๒๒.๒๔	๔๓.๖๖
๒๕๓๕	๑๐,๖๙๖	๑๐.๗๖	๔,๖๘๒	๑๑.๐๕	๔๓.๗๗
๒๕๓๖	๑๑,๘๓๑	๑๐.๖๑	๕,๐๗๕	๘.๓๙	๔๒.๘๙
๒๕๓๗	๑๒,๙๖๙	๙.๖๒	๖,๐๘๖	๑๙.๙๒	๔๖.๙๓
๒๕๓๘	๑๕,๘๒๐	๒๑.๙๘	๙,๒๗๖	๕๒.๔๒	๕๘.๖๓